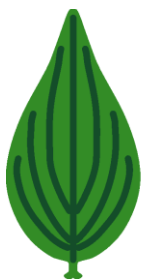

Poelzone 2019

Cor Nonhof

**Natuurlijk
Delfland**

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/NatuurlijkDelfland
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfand

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Opzet van het onderzoek	3
3	Resultaten.....	3
3.1	Grasland	3
3.2	Oever	3
4	Discussie.....	3
5	Bijlage: Locatie permanente kwadranten (PQ's).....	5
6	Bijlage: Opnames graslanden	6
7	Bijlage: Opnames oever	8

Copyright: Natuurlijk Delfland, 2019

Referentie: Cor nonhof, Poelzone 2019, Natuurlijk Delfland, 2019

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1 Inleiding

Langs de Vlot tussen Monster en 's Gravenzande is een nieuw recreatieterrein aangelegd met heuvels en poelen. De heuvels zijn met verschillende kruidenrijke mengsels ingezaaid. De oevers zijn met kokosmatten met zaden belegd en er zijn waterplanten ingepoot.

De vragen over de bermen zijn:

- Wat is het juiste maaibeheer
- Wat is de ontwikkeling van de soortenrijkdom in de komende jaren
- Hoe kan naast de bloemenrijkdom ook de rijkdom aan insecten worden verbeterd

Het doel van het onderzoek is te komen tot:

- Een maaibeheer dat past bij de omstandigheden van het terrein en gericht op bloemenrijkdom
- Een fasering in het maaien om de insecten doorlopend van voedsel te voorzien
- Een langjarige monitor op de soortenrijkdom in de berm

Over het maaibeheer en de fasering is in 2017 voldoende gezegd. Dit onderzoek richt zich op de monitor.

2 Opzet van het onderzoek

De bermen zijn voor het maaiseizoen in eind mei, begin juni ingepland (week 21 en 22). De watervegetatie is mooier later in het seizoen en is ingepland eind augustus (week 33 en 34). Bij de ronde voor de bermen zijn de bloeiende zegges en biezengedetermineerd zodat die in augustus geen problemen zouden opleveren.

3 Resultaten

3.1 Grasland

In de bijlage is te zien wat van het ingezaaid mengsel in het derde jaar in de kwadranten zichtbaar is. Een gedetailleerde analyse van voor en achteruitgang per soort heeft geen zin en wordt pas gedaan na een paar jaar monitoren.

3.2 Oever

In de bijlage zijn de resultaten van de monitor te zien.

4 Discussie

Zowel in het grasland als in de oever zijn planten aangebracht die in het Westland verder zeldzaam zijn. Zo is Glanshaver algemeen en Goudhaver zeldzaam. Bij een toevallig eerste bezoek eerder in 2017 stond Goudhaver massaal in bloei en was Glanshaver zeldzaam. Bosbies wordt in het westen van Nederland geïntroduceerd in kokosmatten, maar komt spontaan nauwelijks voor. Het zal interessant zijn om de ontwikkelingen te volgen.

In zijn algemeenheid wordt de biodiversiteit na eerste inrichting minder, omdat pioniersoorten en ook de minder goed aangepaste soorten verdwijnen. Dat wordt ten dele gecompenseerd doordat er uit de omgeving nog soorten zullen komen aanwaaien.

Een van de soorten die is komen aanwaaien is de Akkerdistel. Deze is ook in een nabijgelegen kas tot plaagsoort geworden en de tuinder wees de Poelzone als bron aan. Uit een inventarisatie van alle aanwezige onkruiden is gebleken dat geen van de ingezaaide soorten uit de Poelzone in de kas terecht is gekomen. Wel bleek er in de kas en in de Poelzone een aantal soorten gemeenschappelijk te zijn, maar dat waren dus in beide gevallen soorten van elders uit het Westland.

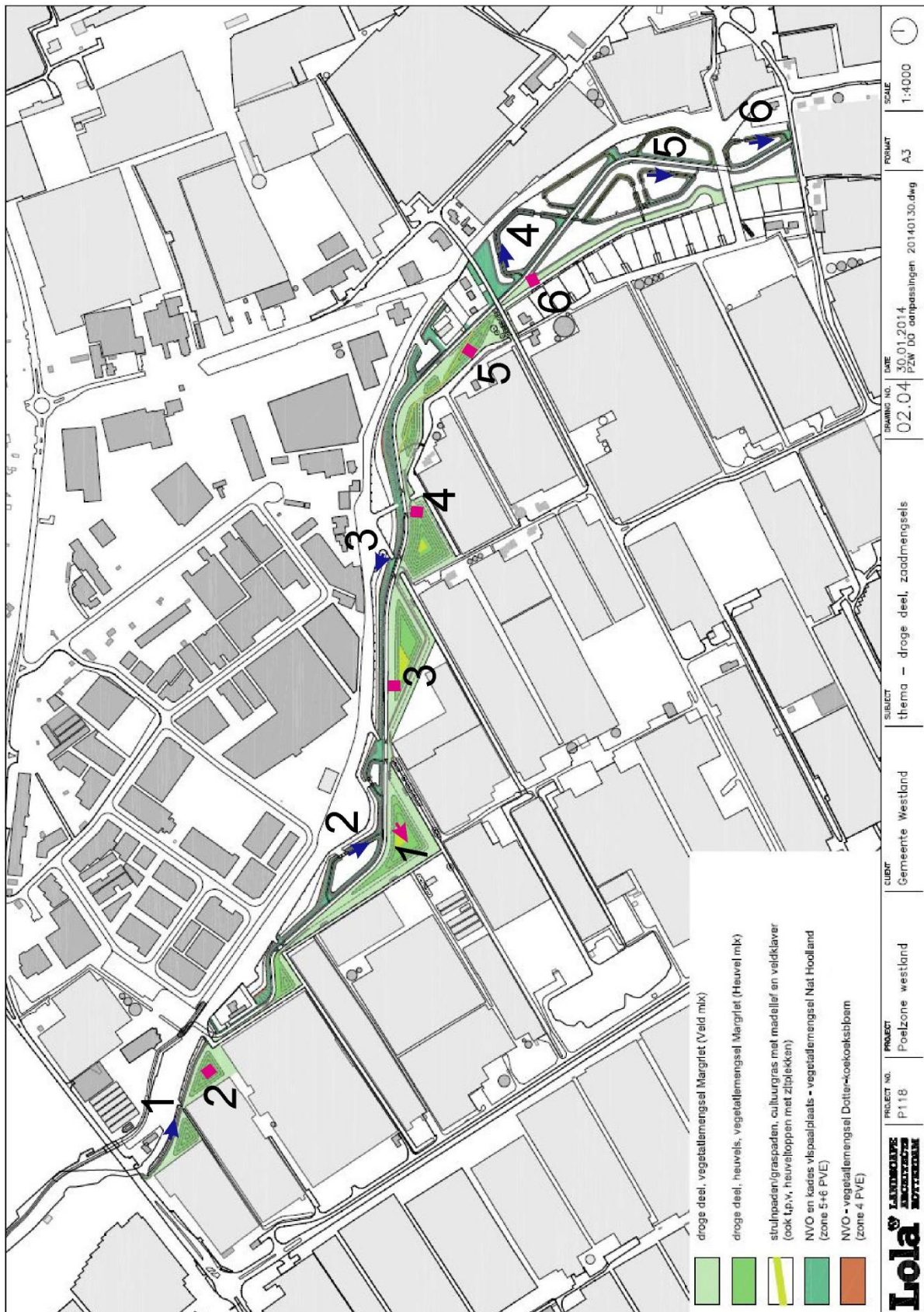

Akkerdistel overwoekert de teelt

Andere onkruiden

5 Bijlage: Locatie permanente kwadranten (PQ's)

6 Bijlage: Opnames graslanden

Nederlandse naam	*)	1	2	3	4	5	6	Wetenschappelijke naam	CBS-nr
Gewoon duizendblad	1	1				+	+	<i>Achillea millefolium</i>	4
Gewoon struisgras	1							<i>Agrostis capillaris</i>	19
Kraailook	1							<i>Allium vineale</i>	35
Gewoon reukgras	1		1		2m			<i>Anthoxanthum odoratum</i>	66
Glanshaver	1		2m	2m	2b	2m	2m	<i>Arrhenatherum elatius</i>	96
Zachte dravik s.s.	1	2m	+	1		2m		<i>Bromus hordeaceus s. hordeaceus</i>	161
Gewone margriet	1	1	1	+		r	+	<i>Leucanthemum vulgare</i>	319
Wilde cichorei	1							<i>Cichorium intybus</i>	325
Groot streepzaad	1		+	1			+	<i>Crepis biennis</i>	371
Peen	1	+	+	+		+	+	<i>Daucus carota</i>	394
Rood zwenkgras s.s.	1	4	2m	3	2b	2b	3	<i>Festuca rubra</i>	520
Glad walstro	1	2a	1	1		1	1	<i>Galium mollugo</i>	550
Beemdkroon	1							<i>Knautia arvensis</i>	692
Veldlathyrus	1							<i>Lathyrus pratensis</i>	715
Kleine leeuwentand	1							<i>Leontodon saxatilis</i>	727
Gewone rolklaver	1	+	1	1	1	1	1	<i>Lotus corniculatus v. corniculatus</i>	761
Muskuskaasjeskruid	1							<i>Malva moschata</i>	789
Hopklaver	1		1	1			1	<i>Medicago lupulina</i>	799
Gewone pastinaak	1							<i>Pastinaca sativa</i>	922
Karwijvarkenskervel	1							<i>Peucedanum carvifolia</i>	928
Echt bitterkruid	1							<i>Picris hieracioides</i>	938
Grote bevernel	1							<i>Pimpinella major</i>	940
Smalle weegbree	1	1	2a	2a	1		1	<i>Plantago lanceolata</i>	946
Ruige weegbree	1							<i>Plantago media</i>	949
Scherpe boterbloem	1	+	+	+	+		2m	<i>Ranunculus acris</i>	1040
Knolboterbloem	1							<i>Ranunculus bulbosus</i>	1045
Grote ratelaar	1	+				+		<i>Rhinanthus angustifolius</i>	1066
Geoorde zuring	1							<i>Rumex thyrsiflorus</i>	1106
Oosterse morgenster	1							<i>Tragopogon pratensis s. orientalis</i>	1292
Kleine klaver	1	1	1	1				<i>Trifolium dubium</i>	1299
Rode klaver	1	+	2b	2a	2a	2b	2b	<i>Trifolium pratense</i>	1305
Goudhaver	1		2m		2b			<i>Trisetum flavescens</i>	1312
Vogelwikke	1							<i>Vicia cracca</i>	1369
Knoopkruid	1		2b	3	+	1	2a	<i>Centaurea jacea</i>	1766
Gele morgenster	1							<i>Tragopogon pratensis s. pratensis</i>	2418
Akkerdistel		+	+	+			+	<i>Cirsium arvense</i>	331
Kropaar		2a	2m	2a	2b	2b		<i>Dactylis glomerata</i>	390
Heermoes		+	r		+		+	<i>Equisetum arvense</i>	462
Koninginnenkruid		2a						<i>Eupatorium cannabinum</i>	490
Slipbladige ooievaarsbek		+		1		+	+	<i>Geranium dissectum</i>	570
Zachte ooievaarsbek		+	+			1		<i>Geranium molle</i>	571
Gestreepte witbol		2m	1		2b	2m	2m	<i>Holcus lanatus</i>	631

Nederlandse_naam	*)	1	2	3	4	5	6	Wetenschappelijke naam	CBS-nr
Engels raaigras		2m	1		2m		2m	Lolium perenne	756
Riet		2a		+	1			Phragmites australis	933
Straatgras		2m						Poa annua	952
Veldbeemdgras		2m	+	2m		2m	2m	Poa pratensis	958
Zilver schoon		+			+	+		Potentilla anserina	1006
Gewone smeewortel		+	r					Symphytum officinale	1259
Klein hoefblad		+	2b					Tussilago farfara	1316
Vergeeten wikke		1	1	1			1	Vicia sativa s. segetalis	5455
Fluitenkruid			r					Anthriscus sylvestris	70
Speerdistel			r					Cirsium vulgare	336
Kamgras			1	+	2m	2m		Cynosurus cristatus	386
Beemdlangbloem			1					Festuca pratensis	519
Gewoon biggenkruid			+					Hypochaeris radicata	654
Timoteegras s.s.			1					Phleum pratense s. pratense	932
Veenwortel			r					Persicaria amphibia	967
Kruipende boterbloem			+					Ranunculus repens	1056
Veldzuring			+					Rumex acetosa	1093
Kruizuring			+					Rumex crispus	1098
Boerenwormkruid			1					Tanacetum vulgare	1260
Gewone paardebloemen			+	+			r	Taraxacum sectie Ruderalia	2430
Morgenster (G)			r					Tragopogon species	6530
Rietzwenkgras				r				Festuca arundinacea	514
Gevlekte rupsklaver				1		+		Medicago arabica	797
Honingklaver (G)				+				Melilotus species	6335
Grote vossenstaart					1			Alopecurus pratensis	42
Kruidistel					1			Carduus crispus	208
Ruige zegge					1			Carex hirta	235
Ruw beemdgras					2m	2m		Poa trivialis	959
Voederwikke					2a			Vicia sativa s. sativa	1372
Vierzadige wikke s.s.					2a	1		Vicia tetrasperma s. tetrasperma	1375
Jakobskruiskruid s.l.					+			Senecio jacobaea	2290
Gewone hoornbloem						r		Cerastium fontanum s. vulgare	296
Rietgras						2m		Phalaris arundinacea	930
Kweek							2m	Elytrigia repens	446
Hondsdrif							+	Glechoma hederacea	582
Gewone berenklauw							r	Heracleum sphondylium	607
Grote weegbree s.s.							r	Plantago major s. major	947
Ridderzuring							r	Rumex obtusifolius	1101
Bezemkruiskruid							+	Senecio inaequidens	1733

*) Ingezaaid mengsel

7 Bijlage: Opnames oever

Nederlandse naam	1	2	3	4	5	6	Wetenschappelijke naam	CBS-nr
Wilde bertram	1	1	1	1			<i>Achillea ptarmica</i>	5
Haagwinde	+	2a	1			+	<i>Calystegia sepium</i>	188
Moeraszegge	2a	3	3	3	4	4	<i>Carex acutiformis</i>	212
Hoge cyperzegge	+						<i>Carex pseudocyperus</i>	254
Akkerdistel	+			1	+	+	<i>Cirsium arvense</i>	331
Harig wilgenroosje	2b	2a	2a	1	+	2a	<i>Epilobium hirsutum</i>	451
Zegroene rus	+		+	+	+		<i>Juncus inflexus</i>	684
Gewone rolklaver	1			1	1		<i>Lotus corniculatus v. corniculatus</i>	761
Wolfspoot	1	+	1	1	1	1	<i>Lycopus europaeus</i>	780
Grote kattenstaart	+	+	1	1	1	1	<i>Lythrum salicaria</i>	785
Riet	2b	1	1		1		<i>Phragmites australis</i>	933
Gewone brunel	1			+			<i>Prunella vulgaris</i>	1017
Heelblaadjes	2a	2a	2b	1	1		<i>Pulicaria dysenterica</i>	1029
Kluwenzuring	+						<i>Rumex conglomeratus</i>	1097
Schietwilg	+					+	<i>Salix alba</i>	1116
Mattenbies	+	1					<i>Schoenoplectus lacustris</i>	1155
Blauw glidkruid	1	+	+				<i>Scutellaria galericulata</i>	1173
Moerasandoorn	1	2a	2m	1	1		<i>Stachys palustris</i>	1245
Klein hoefblad	+						<i>Tussilago farfara</i>	1316
Grote lisdodde	+						<i>Typha latifolia</i>	1318
Grote brandnetel	r	1	1		1		<i>Urtica dioica</i>	1321
Akkermelkdistel s.l.	r			+			<i>Sonchus arvensis</i>	2324
Dotterbloem	+						<i>Caltha palustris</i>	2338
Moerasspirea		+	1		+		<i>Filipendula ulmaria</i>	526
Gele lis		+		r	+	+	<i>Iris pseudacorus</i>	665
Moerasrolklaver		1	1				<i>Lotus pedunculatus</i>	763
Grote wederik		+		1	1	1	<i>Lysimachia vulgaris</i>	784
Heen		1					<i>Bolboschoenus maritimus</i>	1156
Bosbies		1		1	1		<i>Scirpus sylvaticus</i>	1160
Knopig helmkruid		1	1		1		<i>Scrophularia nodosa</i>	1170
Kleine watereppe		+	1		+	1	<i>Berula erecta</i>	1215
Bitterzoet		2a					<i>Solanum dulcamara</i>	1218
Hoog struisgras			+	1			<i>Agrostis gigantea</i>	17
Gevleugeld hertshooi			1				<i>Hypericum tetrapterum</i>	651
Watermunt			1	2a	2b		<i>Mentha aquatica</i>	813
Rietgras			+				<i>Phalaris arundinacea</i>	930
Ridderzuring			+				<i>Rumex obtusifolius</i>	1101
Boswilg			+				<i>Salix caprea</i>	1118
Zwart tandzaad				+			<i>Bidens frondosa</i>	143
Liesgras				1			<i>Glyceria maxima</i>	585
Grote ratelaar				1			<i>Rhinanthus angustifolius</i>	1066
Waterzuring				r			<i>Rumex hydrolapathum</i>	1099
Canadese fijnstraal					+		<i>Conyza canadensis</i>	475

Gevlekt hertshooi	+	Hypericum maculatum s.s.	1482
Gewone engelwortel	+	Angelica sylvestris	60
Glad walstro	+	Galium mollugo	550
Dagkoekoeksbloem	+	Silene dioica	807
Gewone pastinaak	r	Pastinaca sativa	922
Vogelwikke	+	Vicia cracca	1369

Wij helpen je uit te vliegen.

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)